

LA EPISTOLA DEL APOSTOL SAN PABLO A LOS GALATAS YA'A KUU CARTA JA NI CHAA SAN PABLO APOSTOL NUU ÑAYIVI ÑUU GALACIA

Sa'an kúta'u

¹ Máá-rí Pablo kúu apóstol. Ko nasu ñayivi ní kásá'a, ni nasu ñn ñayivi ní káchaa tiñu siki-rí, chí máá Jesucristo jín máá Táa-yo Dios, I'a ni naschakú-ya Jesús ma'ñú ndíyi. ² Te onde jín táká ñani káxiukú jín-rí yá'a, káchaa-ri tutu nuu táká tiku'ni kákandija ñí ndáñúu Galacia. ³ Tu'un luu ío iní, jín tú'un kuaká'nu iní, ja kí nuu máá Táa-yo Dios, jín já kí nuu máá Jító'o-yo Jesucristo, ná kóo jín-ró jíná'an-ró. ⁴ Chí I'a-ún ni soko-yá máá-yá ja siki kuáchi yóo, náva'a tava-yá yóo iní ñuyivi ñáa yá'a, nátu'un játa'an iní máá Táa-yo Dios. ⁵ Ja yúan ná nákana jaa-yó-yá ñí káni ñí kuiá. Amén.

Siki já tuká inga tu'un ndaa ío

⁶ A ni kana-ya xiní-ro siki tú'un luu ío iní Cristo. Te náa iní-ri ndé'é-rí naja xáan yachí ni kaskéndo-ro-yá, te ni kakivi nduu-ro siki ingá tu'un. ⁷ Ko tú kuti ingá tu'un va'a ío, vasa ío ñayivi káská'an róo, te kákuni-i nasama-i tu'un va'a Cristo. ⁸ Ko sanaa te ruu jíná'an-ri, xí ñn ndajá'a ándíví, káni sñn inga tu'un nuu-ro jíná'an-ró, te nú tú kétá'an jín tú'un ni kajani-ri nuu-ro-ún, ná náa

cháa-ún. ⁹ Nátu'un a n̄i kaka'an-ri jín-ró, suni súan ká'an tuku-ri vina: Nú ndé cháa jáni s̄in inga tu'un nuu-ro, te nú tú keta'an jín tú'un n̄i kajatá'ú-ró-ún, ná náa cháa-ún. ¹⁰ Te á ñayivi x̄i Dios kuatú'ún rúu kuní-ri, x̄i ndúkú-rí ja kús̄i iní ñayivi sá'a-ri náún. Ko jandáa ká'an-ri jín-ró ja násu mozo Cristo kúu-ri nú súan ná ndúkú-rí sá'a-ri ja kús̄i iní ñayivi núú.

Onde nuu Dios vai tu'un ká'an Pablo

¹¹ Ko kástu'ún-rí nuu-ro jíná'an-ró, ñani, ja tú'un va'a ja ní jicha nuu kua'an n̄i sá'a-ri, nasu tú'un ñayivi kúu. ¹² Ch̄i nasu in̄ ñayivi ní stá'an tu'un yá'a nuu-rí, ni tú ní kútu'a-ri sá'a ñayivi, ch̄i Jesucristo n̄i stá'an ndijin-ya núu-rí. ¹³ Ch̄i a n̄i kajini tu'un-ró rúu, ndasa n̄i sá'a-ri sáa, ná n̄i chinú'ún-rí tu'un judío, te n̄i chindik̄in téyí-rí tikun̄i Dios, te xndí-i-ri-i kuní-ri núú. ¹⁴ Te n̄i kutu'a-ga-ri jín sá'an judío vásá sáva ñayivi kája'nu jín-rí. Te n̄i jítú-ga in̄i-ri jín táninu vuelú-ri. ¹⁵ Te n̄i teta'an-ya rúu onde ná ñú'un-ri ch̄i náa-ri. Te jín tú'un luu ío in̄i-ya ní kana-ya xiní-rí. ¹⁶ Te nuu ní kus̄i iní Dios ja jín rúu te stá'an ndijin-ya Sé'e-ya, nává'a kani-ri tu'un-ya núu ñayivi s̄in nación, yúan-na te tú ní jiká tu'ún kúti-rí ni in̄ ñayivi. ¹⁷ Ni tú ní já'an-ri ñuu Jerusalén nuu cháa ja á kakuu apóstol vásá rúu. Ch̄i n̄i ja'an-ri ñuu Arabia. Yúan-na te n̄i no'on tuku-ri ñuu Damasco. ¹⁸ Yúan-na te onde nuu uní kuia, te n̄i ja'an-ri ñuu Jerusalén, n̄i jandé'é-rí Pedro. Te n̄i kanchaa-ri xia'un kiv̄i jín-de. ¹⁹ Ko tú ní jiní-ri nuu ingá apóstol, ch̄i in̄-ni nuu Jacobo ñani máa Jító'o-yo ní jiní-ri. ²⁰ Tu'un yá'a cháa-ri nuu-ro, te a jiní Dios ja tú xndá'ú-ri. ²¹ Yúan-na te n̄i

ja'an-ri ní ndáñúú Siria jíin Cilicia. ²² Ko tiku'ni kákandíja nuu Cristo iní ñuu Judea, tú ní kánakuni kuti-í ruu. ²³ Máá ní kajini tu'un-ni-i káka'an: Chaa-ún ni chindikín-de yóó sáá. Te xndí'i-de tu'un kákandíja-yó kuní-de núú, ko a jani-de tu'un yá'a vina. Achí-i. ²⁴ Te ni kanakana jaa-i Dios ja súan ni sá'a-ya jíin-rí.

2

¹ Yúan-na te onde nuu uxí kuun kuiá, te ni ja'an tuku-ri ñuu Jerusalén jíin Bernabé, te suni ni jaka-ri Tito ni ja'an jíin-rí. ² Te ni ja'an-ri, chi súan ni tá'ú ndijín-ya tíñu nuu-rí. Te nuu cháa ñá'nu ni kastu'ún sá'i-ri naún tu'un jáni-ri nuu ñáyivi sín nación, chi sanaa ní jika kuu sáni-ri, xí káka kuu sáni-ga-ri jáni iní-ri. ³ Ko Tito, ja jika-de jíin-rí, vasa chaa ñuu Grecia kúu-de, tú ní kástétuu-de chaa xiti ndúu-de. ⁴ Te ni io ñani kándañáá, ni kivi koyo sa'i-de, náv'a koto yu'u-dé ndasa kájika kuu ndicha-na-yo ní sá'a Jesucristo, chi kákuni-de nduu tuku-yó mozo. ⁵ Ko ni in hora tú ní kájandatu-ri nuu cháa-ún, chi kuní-ri ja ná kéndoo tu'un ndaa tu'un va'a jíin-ró jíná'an-ró. ⁶ Te chaa ja káka'an-i ja kúñá'nu-de, ko tú ní sá'a-ri cuenta ndasa káa-de, chi Dios, tú ncháá nuu-yá ñáyivi. Tuká naún ní stá'an chaa ñá'nu-ún nuu-rí. ⁷ Chi sasua ni kajini-de ja ndiso-ri tíñu ja jáni-ri tu'un va'a nuu ñáyivi sín nación, natu'un Pedro jíin ñáyivi judío, ⁸ chi I'a sátiñu jíin Pedro ja jáni-de tu'un nuu ñáyivi judío, suni I'a-ún sátiñu jíin-rí jíin ñáyivi sín nación. ⁹ Te káka'an-i ja Jacobo jíin Cefas jíin Juan kákuu chaa kándituu tiku'ni. Te nuu ní

kajini-de ndasa ku'a ni ja'a-ya tú'un luu máá-yá ini-ri, yúan-na te ni kaka'an mani-dé jín-ri jín Bernabé. Te ni kasánda-ri ja kinyoyo máá-rí nuu ñáyivi sín nación. Te kinyoyo máá-de nuu ñáyivi judío. ¹⁰ Mání kákuni-de ja ná núku'un ini-ri koto-ri ñáyivi káta'an ndá'ú, ko suni yúan ñúkuu ini máá-rí sá'a-ri núú.

Modo kendo ndaa-yo núu Dios

¹¹ Ko nuu ní jaá Pedro ñuu Antioquía, te ni kana jín-ri nuu-dé, chi kuachi ni sá'a-de. ¹² Chi onde ná té chakoyo-ga yaku cha ni táji Jacobo, te ni yee Pedro staa jín ñáyivi sín nación. Yúan-na te ni chakoyo cha-ún, te ni kuxio-ni-de ni sásin-de máá-de, chi ni yu'ú-de ni jito-de cha judío. ¹³ Te sava judío kákandíja, ni kasá'a uu xini jín-de. Te jín uu xini-dé ni kaxnda'ú-de onde máá Bernabé. ¹⁴ Yúan-na te ni jini-ri ja tú kájika ndóó-de natu'un ká'an ndaa máá tú'un va'a, te ni kachi-ri jín Pedro jito nuu táká-de: Róó kúu-ró cháa judío, te sá'a-ró natu'un sá'a ñáyivi sín nación, te tú sá'a-ró natu'un sá'a ñáyivi judío, te naja stétuu-ró ñáyivi sín nación nduu-i ñáyivi judío núsáa. ¹⁵ Chi yóó, cha ni kakaku ñuu judío kakuu-yó, nasu ñáyivi sín nación kándiso kuachi kakuu-yó. ¹⁶ Chi a kájin-yo já tú ni ñ ñáyivi kendo ndaa-i jín tíñu skíkuu-i ja tá'ú ley, chi onde nú kándíja-yó Jesucristo. Te máá-yó, a kákandíja-yó Jesucristo, náva'a kendo ndaa-yo jín tú'un kándíja-yó Cristo, chi jín tíñu tá'ú ley, ni ñ ñáyivi ma kendo ndaa kuti-í. ¹⁷ Te nini kuni-yo kendo ndaa-yo jín tú'un Cristo, te ni kajini-yo já ío kuachi-yó, Núsáa te Cristo sá'a-ya kuáchi náún.

Túu. ¹⁸ Chì nú naki'in tuku-ri ja ní skána-ri-ún, te kuachi sá'a-ri núsáá. ¹⁹ Chì ruu, a ñi kenda-ri chii ley, chi ñi ji'i-ri ñi sá'a máá ley. Te vina, a chakú-ri nuu Dios. ²⁰ Ñi ji'i-ri jiká cruz jíin Cristo, te chakú-ri. Ko nasu rúu kúu ja chakú, chì Cristo kúu l'a chakú inì añú-ri. Te modo ja chakú-ri inì ñuyivi yá'a vina, kúu ja kándija-ri nuu Sé'e Dios, chi ñi kundá'ú inì-ya rúu, te ñi soko-yá máá-yá ja rúu. ²¹ Nasu jasú-ri nuu tú'un luu ío inì Dios, chì nú kéndoo ndaa ñayivi jíin tú'un tá'ú ley, yúan-na te ñi ji'i sáni-ni Cristo núu.

3

¹ Te róo ñayivi Galacia ja xíní ñáá, ndé chaa ñi tiin yátá róo. Naja tú kájanatu-ro núu tú'un ndaa. Chì a ñi stá'an ndijin-ri nuu-ro ndasa ñi ji'i Jesucristo jiká cruz. ² Máá ñn tu'un jiká tu'un-rí róo: Ndasá ñi kani'in-ro Espíritu, á ja ní skíkuu-ró tíñu tá'ú ley, xí já ní kandija-ró tú'un ñi kajini so'o-ró. ³ Súan kákuñáá xini-ro náún. Ñi kakejá'á-ró jíin máá Espíritu, te vina jíin modo yúkú máá-ró kuáyija-ró náún. ⁴ Te taká tundó'o ñi ndo'o sáni-ró náún. Ko jáni inì máá-rí ja tú ní kúu sáni. ⁵ Te máá-yá, chi ñi ja'a-ya Espíritu-ya núu-ro, te sá'a-ya tíñu ñá'nu mañú-ró. Te á sá'a-ya jíin já ní skíkuu-ró tú'un tá'ú ley, xí sá'a-ya jíin já ní kandija-ró tú'un ñi kajini so'o-ró.

Tu'un ñi keyu'u-yá nuu Abraham

⁶ Nátu'un Abraham, chi ñi kandija-de nuu Dios, te ñi chi'i-ya cuenta-de nátu'un ja á ñi kéndoo ndaa-de. ⁷ Vina te kuni-ro núsáá, chi taká chaa ja kákandija, yúan kákuu se'e Abraham. ⁸ Ondé

ná té chá'an-ga kuu, te nī jini tutu ii ja ĩn kivi te skéndo ndaa Dios ñayivi sĭn naci3n nŭ kandĭja-i. Ja yŭan, jĭn kivi ní ja'an tu'un va'a nuu Abraham: Onde jĭn róó, ná kéndo ndatu taká ñuu, áchĭ-ya. ⁹ Núsáá te ñayivi kákandĭja vina, ká'io ndatu-i jĭn Abraham, cha nī kandĭja. ¹⁰ Yĭ'i tasi sikĭ taká ñayivi já kákandĭja-i kaku-i nŭ ná skĭkuu-i tu'un tá'ú ley, chĭ sŭan yóso nŭ tutú: Yĭ'i tasi sikĭ taká ñayivi tú skĭkuu taká tu'un ja yóso nuu tutú tá'ú tíñu, áchĭ. ¹¹ Te a jini kaji-yó já tú ni ĩn ñayivi kéndo ndaa-i ichi nŭ Dios sá'a ley jĭn-i. Te ñayivi ndaa, chĭ sikĭ já kándĭja-i te kuchaku-i. ¹² Chĭ nasu chí tu'un kándĭja vai ley. Chĭ ká'an ley: Ñayivi skĭkuu ya'á te kaku-i kuchaku-i jĭn, áchĭ. ¹³ Te Cristo nī nakuaan-ya yóó chĭi tasi já ní sá'a ley. Te nī ndiso-ya tasi-yo. Chĭ yóso nŭ tutú: Yĭ'i tasi taká ñayivi ndita kaa jikā yŭnu, áchĭ. ¹⁴ Náva'a tu'un ii, já ní keyu'u-yá nuu Abraham, ná jáa nuu ñayivi sĭn naci3n sá'a Cristo Jesús, náva'a ná kándĭja-yó-yá, te ni'ĭn-yo Espĭritu ja ní keyu'u yá sáá. ¹⁵ Ñani, ná kani-rĭ ĩn tu'un nuu-ro nátu'un ká'an-yo ndĭkivi. Nŭ ío ĩn acta, te va sa ñayivi ní sá'a, te nŭ a nī kukútu, ni ma kŭu nda'va-ga, te ni ma kŭu jukoso-gá. ¹⁶ Nuu Abraham jĭn nŭ já kŭu tata-de, nī keyu'u-yá. Tú ká'an: Nuu já kaku tata-de, na tú ká'an sikĭ já kuá'a, chĭ ká'an sikĭ já ĩn-ni: Nuu já kŭu tata-ro, áchĭ. Yuán kŭu Cristo. ¹⁷ Sŭan kuni ka'an-rĭ: Tú kŭu nda'va ley máá acta ja ní sákútu Dios onde jĭn kivi. Ni tú kŭu sijita ley tu'un ja ní keyu'u-yá, chĭ onde ná kuun ciento oko uxĭ kuia já ní keyu'u-yá-ún, yŭan-na te nī cha ley.

18 Chì nú jíín síkì ley kii ta'u-yo, núsáá te tuká jítíñu tu'un nì keyu'u-yá. Ko síkì tú'un ja ní keyu'u-yá-ún kúu ja ní ja'a-ya tá'u núu Abraham.

Nqún ní'in tíñu máá ley

19 Te ndénu jítíñu ley núsáá. Chi nì kuva'a ley ja kúu síkì ñáyivi ní kasáña'mu, te vása ní chaa tata ja ní keyu'u-yá sáá, te ndajá'a ándíví ní súnɡoo tu'un-ún jíín ñn ja ní kuu yu'u núu. 20 Te nú ío ja kúu yu'u núu, ko nasu jíín máá ñn-ni kándii, ko Dios, chí máá ñn-ni-ya. 21 Núsáá te ley, jíto u'u tu'un nì keyu'u Dios náún. Túu, chí nú ley kuu naschakú yóó núú, yúan-na te kuu kendo ndaa ndija-yó sá'a ley núú. 22 Sáá te nì keyu'u-yá síkì ñáyivi kándija nuu Jesucristo. Te tutu ii ley nì jasú taká-i chíi kuachi, nává'a ní'in-í tu'un-ún nú kándija-i-ya. 23 Ko onde ná té chaa-ga tu'un-ún ja kándija-yó, te nì kayi'i-yó ndá'a ley. Chí ley nì ndito yóó, onde kiví kándija-yó tú'un ja ní kenda ndijin kuée-ga. 24 Núsáá te ley kúu máá já ní chí'i yóó nda'a Cristo, nává'a kándija-yó-yá te kendo ndaa-yo. 25 Ko vina nì chaa tu'un-ún ja kándija-yó-yá, te tuká yí'i-yó ingá nda'a. 26 Chí síkì já kákándija-ró Cristo Jesús, te nì kanduu-ró sé'e Dios. 27 Chí taká róó, ja nátu'un skuánducha Cristo ini-ro, suni nátu'un Cristo káindii-ró. 28 Tú judío ío, ní ñáyivi griego. Tú mozo ío, ní ñáyivi jika kuu ndicha-na. Tú chaa ío, ní ña'an. Chí taká róó, ñn-ni káyí'i-ró ndá'a Cristo Jesús. 29 Te nú Cristo kúu ja xíin róó, núsáá te tata Abraham kákuu-ró, te ní'in-ro tá'u-ro já ní keyu'u-yá-ún nuu máá-de.

4

¹ Te ná ká'an-ri jíin-ró: ĩn sučí já xín tá'u, te vasa tĳin-i so'o taká-ni, ko nú nini lúli-i, ĩn-ni kúu-i jíin mozo. ² Chĳi sua kánde-e-i chĳi cháa tĳin so'o-i jíin chíi cháa ndító ndatĩnu-i, onde ná jĳinu kivi ní jani táa-i. ³ Suni súan yóó, ná lúli-yó núú, te nĳi kajandatu sáni-yó núu tánĳinu ñuyivi. ⁴ Ko nuu ní jĳinu ndaa kivi, te Dios nĳi táji-yá Se'e yíi-ya ní kii-ya ní kaku-ya chíi ĩn ñasíí, te suni nĳi kaku-ya chíi ley. ⁵ Náva'a ndĩni'in-ya ñáyivi yíi chíi ley, náva'a naki'in sé'é-yá yóó. ⁶ Te sikĳi já sé'e-ya kákuu-ró, yuán ní táji Dios Espĳritu Se'e-ya ní kivi inĳi añú-ro. Te Espĳritu yúan kúu ja kána jaa: Abba, áchĳi, kunĳi ka'an, Táa. ⁷ Núsáa te tuká kúu-ró mozo, chi se'e-ya kúu-ró. Te nú se'e-ya kúu-ró, suni cháa xín tá'u núu Dios kúu-ró sá'a Jesucristo. ⁸ Chĳi onde kivi sáa, tú ní kájinĳi-ro núu Dios, te nĳi kajatĩnu sáni-ró núu já násu ndĳija í'a kákuu.

Sikĳi já káchiñú'un tánĳinu sáni

⁹ Ko vina, a kájinĳi-ro já kúu Dios, xĳi vá'a-ga ní ká'an-ri ja á jinĳi Dios róó. Núsáa te naja kákuu-ro náxío káva-ró náchiñú'un tuku-ró núu tánĳinu ja tú ní'in tĩnu kuti. ¹⁰ Chĳi máni kivi, máni yoo, máni viko, máni kuia káchiñú'un-ró. ¹¹ Yuán yú'u-ri, chĳi sanaa ní ndo'o sáni-ri ja sikĳi róó. ¹² Nánĳi jĳiná'an-ró, ká'an nda'ú-ri jíin-ró ja ná sá'a-ró nátu'un sá'a-ri, chĳi ruu, a nĳi sá'a-ri nátu'un kásá'a-ró. Te tú ní kásá'a ndiva'a-ró jíin-rí. ¹³ Ko a kájinĳi va'a-ró ndasa nĳi kuu onde ná xnáñúú, chi vitá yiki kúñu-ri, te ja yúán ní jani-ri tu'un va'a nuu-ro sáa. ¹⁴ Te vasa nĳi kukuí'a inĳi-ro ní sá'a-ri jíin kué'e tá'an-ri, ko tú

ní káské'ichi-ro rúu, ni tú ní kásájá'a ini-ro núu-rí, chī sua nī kajatá'ú-ro rúu nátu'un ñn ndajá'a Dios, xī nátu'un máá Cristo Jesús. ¹⁵ Núsáá te naja tuká kákusiñ iní-ro. Chī jandáa ká'an-ri jín-ro, já nú ní kúu sá'a-ró, te tava-ro ndúchi-ro te kua'a-ró núu-rí núú. ¹⁶ Já yúan, te chaá jító u'ú róó kúu-ri ja ní kastu'ún ndáa-ri tu'un nuu-ro náún. ¹⁷ Nī'in kánandúkú-de róó, ko tú va'a, chī kákuni-de kasu-de nuu-ro, náva'a kundikín nī'in-ró máá-de. ¹⁸ Chī ío va'a ja ndúkú ní'in-de róó taká kivi nú tiñu va'a kúu, te nasu ondé nini máá kivi ncháa-ri jín-ro. ¹⁹ Hijo máni, ja sikí róó kúu ja tá'u'u xaan túku ini-ri, onde ná yija va'a Cristo ini-ro jíná'an-ró. ²⁰ Chī kuní-ri ja-ri kunchaa-ri jín-ro vīna, te naxnúu-ri tachí-ri ka'an-ri jín-ro. Kúñáá xini-rí, tú jini-ri ndasa sá'a-ri jín-ro. ²¹ Róó, ja kákuni-ro kuñi-ró chíi ley, kastu'ún núu-rí: Á tú kájni so'o-ró ndasa ká'an ley: ²² Chī súan yóso núu tutú, ja Abraham nī ñava'a-de uu se'e yí-de, ñn-i kúu se'e ña'an ndikín nchaa, te inga-i kúu se'e ña'an kúu nuu. ²³ Ko se'e ña'an ndikín nchaa, nī kaku-i nátu'un taká ñayivi, ko se'e ña'an kúu nuu, a nī kaku-i nátu'un nī keyu'u máá-yá. ²⁴ Taká tu'un yá'a kúu ñn tu'un yátá. Chī ña'an yá'a kákuu-ña úu tu'un. Chī ñn-ña nání-ña Agar, te vai-ña ondé yuku Sinaí, te máá-ña skáku-ña sé'e sátiñu sáni. ²⁵ Chī Agar kúu nátu'un máá yúku Sinaí, onde ñuu Arabia. Te ná nī kuu-ún, suni súan kúu ñuu ja nání Jerusalén vina, chī suni máá jín taká se'e kajatíñu sáni. ²⁶ Ko máá Jerusalén ja vái onde andíví, chī tú játíñu sáni nuu ní ñn. Te náa-yo kúu-ún. ²⁷ Chī súan yóso núu tutú: Róó ña'an numá, ja tú skáku-ró sé'e, ná kóo

sií iní-ro. Róo ja tú jiní-ro jatú-ro káku se'e-ró, ná kána jaa-ró, te ná kána kó'ó-ró. Chì ío kua'a-gá se'e ña'an máá in, nasu sé'e ña'an ío yii, áchí. ²⁸ Núsáá, te yóo, ñáni, nátu'un Isaac, súan kákuu-yó sé'e-ya já ní keyu'u-yá. ²⁹ Te chaa nì kaku nátu'un taká ñayivi, chi nì chindikìn-de chaa nì kaku jíin máá Espíritu. Te ná nì kuu sáá, suni súan kúu, onde vina. ³⁰ Ko ndasa ká'an tutu ij: Kiñi'in ña'an ndikín nchaa, ná kí'in-ña jíin sé'e-ña, chi se'e ña'an ndikín nchaa, ma kúu ni'in-í ta'u-í jíin sé'e ña'an kúu nuu, áchí. ³¹ Ñáni, tú kákuu-yó sé'e ña'an ndikín nchaa, chi se'e ña'an kúu nuu kákuu-yó.

5

Ná kuiñi nì'in-yó jíin tú'un nì nduu libre-yo

¹ Chi nì ndáji-yá yóo náva'a koo libre-yo. Núsáá te kuiñi nì'in-ró, te ma ndivi nduu tuku-ró jíin tú'un ja jasú sáni róo. ² Nde'é te kuni-ro, ruu Pablo ká'an-ri jíin-ró, ja nú xiti ndú-ro máá-ró, yúan-na te tú ní'in tíñu Cristo sikì róo. ³ Te inga jínu ká'an ndaa-ri nuu taká chaa ja nú xiti ndú-de máá-de, te fuerza ná skíkuu-de ndivii tú'un ká'an ley núsáá. ⁴ Taká ñayivi já ndúkú-i kendo ndaa-i jíin máá ley, a nì kasía-i Cristo, te tu'un luu ío iní-ya tuká yí'i iní-i. ⁵ Chì yóo, jíin máá Espíritu ndatu-yó kivi kendo ndaa-yo, chi kákandíja-yó. ⁶ Chì jíin tú'un Cristo Jesús, ni tú jítíñu nú xiti ndúu, te ni tú jítíñu nú tú xiti ndúu, chi máni jíin tú'un kákandíja-yó kúu ja ní'in tíñu jíin tú'un kúndá'ú iní-ya yóo. ⁷ Va'a-ni kásá'a-ró núú, ko ndé chaa nì jasú nuu-ro já tú káandatu-ro núu tú'un ndaa núsáá. ⁸ Chì máá-yá kúu I'a nì kana-ya xiní-ro, ko nasu máá-yá kúu

ja ská'an róo vina. ⁹ Chì ìn tá'ú-ni yujan íá, te jiá ndí'i-ni yujan sá'a. ¹⁰ Te jáni ndija inì-rì sá'a máá Jító'o-yo, ja má nákanì inì-ro ingá tu'un. Ko chaa sáká núu inì-ro, nakuxndíi-ya sikí-dé, nani chaa kúu-de. ¹¹ Náni, chì ruu, nú sáni-ga jáni-rì tu'un xití ndúu núú, te naja káchindikìn-ga-i ruu núsáá. Chì nú súan, te ma kití-ga inì-i nuu cruz-ya sá'a-rì núú. ¹² Te chaa ja sáká núu inì-ro, va'a-ga nú ná xítì-gá-de máá-de, jáni inì-rì. ¹³ Náni, nì kana-ya xiní máá-ró jíná'an-ró náva'a koo libre-ro. Te vasa tuká tìn ley so'o-ró, ko ma kivi-ró jín táká modo játa'an inì máá-ró, chì sua ná kúndá'ú inì-ro tá'an-ró, te kuatíñu nuu tá'an-ró. ¹⁴ Te nú nì skíkuu-ró jín máá ìn-ni tu'un yá'a, te a nì kundéé-ró jín ní ley: Kundá'ú inì-ro tá'an-ró nátu'un kúndá'ú inì-ro máá-ró, áchí. ¹⁵ Ko nú káyaji yí'í tá'an-ró, te kájichi sikí tá'an-ró, yúan-na te koto-ró máá-ró, chì sanaa te xndí'i tá'an-ró.

Modo kásá'a ñayivi

¹⁶ Súan ká'an-rì, ja ná káka-ró nátu'un kuní máá Espíritu. Yuán te ma sá'a-ga-ro já kuní modo máá-ró. ¹⁷ Chì modo ja kuní ñayivi jító u'u sikí máá Espíritu, te ja kuní máá Espíritu jító u'u sikí modo máá-i, te uu tu'un yá'a kájasu nuu tá'an. Ja yúan tú kúu sá'a-ró já kuní máá-ró jíná'an-ró. ¹⁸ Ko nú máá Espíritu stá'an ichi núu-ro, núsáá te tuká ká'jin-ró chí ley. ¹⁹ Ío ndijin taká tiñu sá'a ñayivi, te ya'á kákuu: Tu'un ísíki ncháa tá'an, tu'un jíka téné, tu'un sá'a chá'an, tu'un sá'a kuáxán, ²⁰ tu'un chíñú'un ndosó, tu'un sá'a tásí, tu'un jító u'u tá'an, tu'un kájatá'an, tu'un kúkuásún iní, tu'un kití inì, tu'un

kánaá, tu'un kástátá'an, tu'un sásin máá, ²¹ tu'un ndío iní, tu'un já'ni ndíyi, tu'un ká'vá, tu'un sá'a viko kuáxán, jín sikí táká tu'un sá'a súan. Te ya'á kúu tu'un kástu'ún-rí nuu-ro, nátu'un ni ka'an-ri jín-ró sáá, ja ñayivi kásá'a súan, ma nani'in tá'u kúti-í najaa-i iní ñuu nuu tá'ú Dios tiñu.

Modo sá'a máá Espíritu

²² Ko tiñu sá'a máá Espíritu kákuu: Tu'un kúndá'ú iní, tu'un kúsi iní, tu'un kuaká'nu iní, tu'un paciencia, tu'un maní iní, tu'un va'a iní, tu'un skíkuu va'a, ²³ tu'un súchí iní, jín tú'un ñúkúún iní. Sikí táká tu'un yá'a tú ndóna ley. ²⁴ Ko ñayivi káyí'i chíi Cristo, a ni kaja'ni-í yiki kúñu-i jika cruz, onde jín táká ja kúu iní máá, jín táká tiñu kuní máá. ²⁵ Chí nú jín máá Espíritu káichaku-yo, te suni jín máá Espíritu ná káka-yó núsáá. ²⁶ Ma sávi xi sáni-yó máá-yó, ma skití iní-yo tá'an-yó, ni ma kúkuásún iní-yo sikí tá'an-yó.

6

Ja náchu'un íchí-yó cháa sáña'mu

¹ Ñáni, sanaa te kuní-ro sáña'mu in ñayivi. Te róo ja jín máá Espíritu kájika kuu-ró, te ná náchu'un íchí-ró-i jín tú'un súchí iní. Ko koto-ró máá-ró náva'a suni súan tú sún-gava-ró máá-ró. ² Ná kúndiso-ró carga vee tá'an-ró, chí súan kúu ja skíkuu-ró jín ley Cristo. ³ Te nú in ñayivi jáni iní-i ja ñayivi téyí kúu-i, ko tú ndija-i, yuán máni xndá'ú-i máá-i. ⁴ Ná in ná in ñayivi, ná kóto ncha-i ndasa káa tiñu kásá'a-i, yúan-na te ni tú níni jín ingá ñayivi te kuu sátéyí-i máá-i. ⁵ Chí ná

ñin ná ñin-i ná kúndiso-i responsable máá-i. ⁶ Ñayivi ní kutu'a jíin tú'un máá-yá, na ndi'i ja vá'a ñáva'a-i, ná chindéé tá'an-i jíin cháa stá'an nuu-í. ⁷ Ma xndá'ú-ro máá-ró, chi ma kúu sákátá-yó núu Dios, chi taká ja jakín ñayivi, suni yuán nani'in-í. ⁸ Chi ñayivi jakín-i ja kuní yiki kúñu-i, ya'u yiki kúñu-i ni'in-í ja té'yu-i. Ko ñayivi jakín-i ja kuní máá Espíritu, nuu máá Espíritu ni'in-í ja kúchaku-i ní káni. ⁹ Ma kuítá-yo sá'a-yó tíñu va'a núsáá, chi nú ná jáa kiví, te ni'in-yo, te nú ma kuítá iní-yo. ¹⁰ Núsáá te hora ja núña-yó, te ná sá'a va'a-yó jíin taká ñayivi, ko xnáñúú-gá jíin tá'an-yó já kákandja.

Tu'un cruz máá Jito'o-yo

¹¹ Nde'é jíná'an-ró ná xaan ná'nu letra cháa-ri nuu-ro jíin ndá'a-rí. ¹² Te ío cháa kásáña'mu-de máá-de kákuni-de. Te cháa-ún kástétuu-de róo ja xití ndúu-ro, náva'a ma chindikín-i-de sikí cruz Cristo. ¹³ Ko ni máá cháa ni kaxití ndúu-ún, suni tú káskíkuu-de jíin ley, chi kákuni-de ja ná xití ndúu-ro, náva'a sá'a téyíí-de máá-de ja súan kásá'a-ró. ¹⁴ Ko ruu, tú játa'an iní-ri sá'a téyíí-rí máá-rí, chi máni jíin cruz Jito'o-yo Jesucristo kúsii iní-ri. Chi jíin tú'un cruz ni sía-ri ñuyívi, te máá ñuyívi suni ni sía ruu. ¹⁵ Chi nuu Jesucristo, ni ja xití ndúu, te ni ja tú xití ndúu, tú ní'in tíñu kuti, chi ja ná ndúu jáá iní-yo. ¹⁶ Te taká ñayivi káka modo yá'a, tu'un kuaká'nu iní-ya jíin tú'un kúndá'ú iní-ya-í, ná kóo sikí-í jíná'an-i, jíin sikí ñayivi Israel, se'e Dios. ¹⁷ Onde vina te ní-gá kua'an-yo, ma kuá'a-ri tu'un ja stá'an ni ñin cháa ruu, chi nuu yiki kúñu-ri ndíso-ri tuni Jito'o-yo Jesús. ¹⁸ Náni

jíná'an-ró, tu'un luu ío iní máá Jító'ŏ-yo Jesucristo,
ná kóo iní añú-ro. Súan ná kóo. Amén.

**Testamento jaa maa jitoho-yo Jesucristo
New Testament in Mixtec, San Miguel el Grande
(MX:mig:Mixtec, San Miguel el Grande)**

copyright © 1951 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, San Miguel el Grande

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, San Miguel el Grande [mig], Mexico

Copyright Information

© 1951, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, San Miguel el Grande

© 1951 Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

a7b2e4b3-7fe3-5b8e-b04c-0245065924f9